

Tiedote 16.9.2026

***Lopetus* tarttuu vaikeuteen käsitellä menneen ja tämän päivän kauheita kriisejä**

Nobel-palkitun **Imre Kertész**in (1929–2016) kirjoittama romaani *Lopetus* (*Fel számolás*, 2003) saa kantaesityksensä Pienellä näyttämöllä 17.9. **Katariina Nummisen** dramatisoiman esityksen ohjaa **Milja Sarkola**. *Lopetus* on monitasoinen näyttämöpalapeli, joka liikkuu sosialismin jälkeisen romahduksen, 2000-luvun alun ja nykyhetken aikaikkunoissa. *Lopetuksen* teemoissa erottuu useita ihmisyyden ja ihmiskunnan synkkiä puolia. Pimein niistä on holokausti. Tuoreiden dokumentaaristen keskustelukohtausten kautta esitys kysyy, onko holokausti koskaan päättynyt ja pohtii, miten holokausti on yhä läsnä tänäkin päivänä. Roolitöissä loistavat **Heikki Pitkänen, Annika Poijärvi, Antti Pääkkönen, Janne Reinikainen, Otto Rokka** ja **Marketta Tikkanen**.

Kuva: Mitro Härkönen

KANSALLISTEATTERI

Nobel-palkitun **Imre Kertész**in (1929–2016) kirjoittama romaani *Lopetus* (*FelSZámolás*, 2003) saa kantaesityksensä 17.9. Kertészin *Lopetusta* ei aiemmin ole esitetty pohjoismaisten teattereiden näyttämöillä, mutta nyt **Milja Sarkola** ohjaa **Katariina Nummisen** dramatisoiman teoksen Kansallisteatterin Pienelle näyttämölle.

Kadonneen teoksen etsintä liikkuu monessa tasossa

Lopetuksen avainhetki käynnistyy tilanteesta, jossa Kirjailija B on tehnyt itsemurhan. Arvoituksellisen B:n jälkeenjääneet paperit on saanut haltuunsa kustannustoimittaja Keserű, joka haluaisi julkaista ne. Edesmenneen kirjailijan jäämistöstä näyttää kuitenkin puuttuvan olennainen palanen, romaani, jonka olemassaolosta on vain epämääräisiä vihjeitä. Keserű lähtee jäljittämään mestariteosta, joka tuntuu haihtuneen olemattomiin. Kadonneen romaanin etsinnästä kehkeytyy Keserűlle pakkomielle, vuosia kestävä salapoliisimysteeri, johon sekoittuu yhä enemmän ihmisiä: ystäviä, läheisiä, kustannusväkeä, viranomaisia.

Lopetuksen teemoissa erottuu useita ihmisyyden ja ihmiskunnan synkkiä puolia: syyllisyys, narsismi, katkeruus, menneessä eläminen, kyynisyys. Pimeimpänä keskiössä on holokausti ja sen traumaattiset jäljet. Esityksen sisältämien tuoreiden dokumentaaristen keskustelukohtausten kautta esitys kiinnittää teemat nykyhetkeen ja pohtii, miten holokausti on yhä läsnä tänäkin päivänä.

Tyylilajiltaan synkänhauska *Lopetus* tarjoaa katsojalle monitasoisen, eri tyylilajeilla leikittelevän näyttämöpalapelin. Se sijoittuu Unkariin ja liikkuu sosialismin jälkeisen romahduksen, 2000-luvun alun ja nykyhetken aikaikkunoissa.

Valovoimainen näyttelijäkaarti, rouhean kaunis visuaalinen kokonaisuus

Esityksen rooleissa nähdään poikkeuksellisen valovoimainen näyttelijäkaarti: **Heikki Pitkänen, Annika Poijärvi, Antti Pääkkönen, Janne Reinikainen, Otto Rokka** ja **Marketta Tikkanen**.

Lopetuksen visuaalista maailmaa hallitsee **Kati Lukan** suunnittelema dekadentti rouheus ja rappioromantiikka, jota **Heikki Paasosen** valosuunnittelu upeasti korostaa. Aika ajoin ilme vaihtuu vaaleaan keveyteen. Pukusuunnittelusta vastaa **Tarja Simone**. Kirpputoreja ja second hand -liikkeitä kolonneen Simonen huolellisesti kuratoimat vaatteet ja asusteet ovat 90 % kierrätettyä alkuperää, mukaan lukien tekoturkikset.

Kuva: Mitro Härkönen

Kirjailija Imre Kertész (1929–2016)

Imre Kertész syntyi maallistuneeseen juutalaisperheeseen Budapestissa 9.11.1929. Hänet pakkosiirrettiin 14-vuotiaana vuonna 1944 Auschwitzin keskitysleirille ja sieltä edelleen Buchenwaldiin, mistä hän vapautui vuonna 1945. Natsi-Saksan toimeenpanemassa holokaustissa murhattiin miljoonien muiden ohella lähes puoli miljoonaa unkarinjuutalaista. Palattuaan Unkariin Kertész työskenteli budapestilaisessa *Világosság*-sanomalehdessä, mutta hänet erotettiin vuonna 1949, kun lehti omaksui kommunistisen puolueelinjan, eikä puoluejohto pitänyt häntä luotettavana.

Kertész työsti vuosikausia esikoisromaaniaan *Kohtalottomuus* (*Sorstalanság*). Monet kustantajat hylkäsivät teoksen. Kun romaani vuonna 1975 lopulta julkaistiin, se vaiettiin kuoliaaksi. *Kohtalottomuus* kertoo nuoresta György Kövesista, joka pidätetään ja karkotetaan keskitysleireille, mutta selviytyy hengissä. Vaikka teoksen muoto on omaelämäkerrallinen ja sen sisältö vastaa kirjailijan omia kokemuksia, on Kertész todennut, ettei kyseessä ole omaelämäkerta. Kansainväliseen suosioon kirjailija nousi vasta vuonna 1990, kun *Kohtalottomuus* ilmestyi saksaksi.

1990-luvulla Kertész muutti Berliiniin. Kertész vastaanotti Nobelin kirjallisuuspalkinnon vuonna 2002, ensimmäisenä unkarilaiskirjailijana. Nobel-palkinnon jälkeen julkaistu *Lopetus* (*Felzámolás*, 2003) kuvaa sukupolvea, jonka kannettavaksi lankeaa paitsi Auschwitzin perintö, myös sosialismin romahduksen seuraukset.

KANSALLISTEATTERI

Unkaria Kertész piti aina kotimaanaan, ja sinne hän myös myöhemmin palasi, vaikka esittikin kriittisiä kommentteja valtiota kohtaan. Kertész otti kantaa holokaustin kaupallistamista ja vääristelyä vastaan nostamalla esimerkiksi Steven Spielbergin *Schindlerin lista* -elokuvan (1993), jota hän luonnehti ”kitschiksi”. Kirjailija myös vastusti kaikenlaista pahuuden mystifiointia.

”Lakatkaa vihdoinkin sanomasta, [- -] että Auschwitz on irrationaalisten, järjellä käsittämättömien voimien tulosta, sillä pahalle löytyy aina selitys”, hän kirjoittaa teoksessaan *Kaddish syntymättömälle lapselle*.

Kertész kuoli 86-vuotiaana kotonaan Budapestissa 31.3.2016.

Työryhmä

Rooleissa

Janne Reinikainen Keserű

Annika Pöijärvi Sára, Kahvilan työntekijä, Kuulustelija

Heikki Pitkänen Kürti, Poliisitarkastaja

Antti Pääkkönen Obláth, Kahvilan työntekijä, Kustantamon johtaja, Kuulustelija

Marketta Tikkanen Judit

Otto Rokka Adam

Keskustelukohtaukset

Heikki Pitkänen Dramaturgi Katariina Numminen

Annika Pöijärvi Dramaturgi Kati Waldapfel, dramaturgi Jutta Wangemann

Otto Rokka Näyttelijä-näytelmäkirjailija Noora Dadu

Antti Pääkkönen Näytelmäkirjailija David Lindemann, toimittaja Ruben Stiller

Ohjaus Milja Sarkola **Dramatisointi ja esitysdramaturgia** Katariina Numminen **Lopetus-romaanin suomennos** Outi Hassi (Otava, 2006) **Lavastussuunnittelu** Kati Lukka

Pukusuunnittelu Tarja Simone **Valosuunnittelu** Heikki Paasonen **Musiikki ja**

äänisuunnittelu Aleksi Saura **Naamioinnin suunnittelu** Jari Kettunen **Dramaturginen**

konsultaatio Katalin Trencsényi **Koreografinen neuvonanto sekä koreografia kohtauksissa**

14 ja 15 Maria Saivosalmi **Lavastusassistentit** Katri Ahola ja Maija Tuukkanen (TeaK)

Valosuunnittelijan assistentti Emil Shaw (TeaK)

KANSALLISTEATTERI

Lisätiedot:

Pääjohtaja Mika Myllyaho

Sähköposti mika.myllyaho@kansallisteatteri.fi

Puhelin 044 593 8130

Haastattelupyynnöt ja medialipputoiveet:

Viestintäpäällikkö Karoliina Masalin

Sähköposti karoliina.masalin@kansallisteatteri.fi

Puhelin 040 833 7382

Suomen Kansallisteatteri on vuonna 1872 perustettu vanhin suomenkielinen ammattiteatteri. Kansallisteatteri on taiteellinen teatteri, jonka ohjelmistossa nähdään uutta kotimaista draamaa, kiinnostavia ulkomaisia näytelmiä ja parhaita klassikoita. Ydinarvomme ovat taiteellisuus, yhdenvertaisuus ja keskustelevuus. Olemme sitoutuneet säästämään luonnon resursseja. Meille on myönnetty Ekokompassi-sertifikaatti.